Ч. 187 (13.732). Львів, середа 18. липня 1934. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В Палаті Льордів запитують про голод у Совітському Союзі.

Льорд Чарнвуд зголосив у Палаті Льордів запит у справі голоду в Совітському Союзі. Запит прийде перед палату у вівторок 17. ц. м. Льорд Чарнвуд звертає увагу „на інформації, які курсують в Англії і які походять з добре поінформованих джерел, а саме, що теперішня політика совітського уряду спричинила в останньому часі загально поширений голод між населенням тих земель, які продукують збіжа в Союзі. По всім познакам Совіти будуть продовжати свою політику й цього року при помочі спішно заведеної колективної системи господарювання, через накинення закону про державну власність усіх сільсько-господарських продуктів, через вивіз державою збіжа за кордон і забирання його на запотребування армії, не зважаючи на потребу того збіжа на прожиття тих, що його продукують. Льорд Чарнвуд звертається до уряду Його Королівської Милости із запитом, чи уряд має які інформації, які моглиб заперечити цим твердженням". Запит льорда Чарнвуда поставлений головно на підставі свіжих вісток про велику загрозу нового голоду на Совітській Україні. (УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

В англійській Палаті Послів запитують про голод у Совітському Союзі.

Останніми днями поставлено в англійській палаті послів кілька запитів, які відносяться до положення в Совітському Союзі.

Дня 5. ц. м. запитав посол сер Валдрон Смитерс секретаря закордонних справ, сер Джана Саймона, чи він має які нові інформації дотично економічного положення в Совітському Союзі і яких розмірів досяг голод за останніх дванадцять місяців.

Сер Віліям Дейвісон запитував того самого дня міністра торговлі, скільки тон продуктів поживи вивезено з Совітського Союзу за останній рік. З відповіди довідуємося, що за минулий рік вивезено, не зважаючи на те, що на Україні міліони населення гинули з голоду, 748.248 метричних тон пшениці, 567.094 метр. тон ячменю і 37.205 метр. тон масла. Це офіціяльні числа, які були проголошені. Скільки вивезено поза тим, годі довідатись.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Східне Льокарно довело до рівности збросння.

Французька преса привитала дуже прихильно промову мін. Саймона в палаті громад за піддержку політики французького уряду. Одначе вже появилися теж критичні завваги до тієї промови. І так „Журналь" дуже біďкається, що британський амбасадор у Льондоні мав приректи Німеччині рівноправність у збросннях в заміну за приступлення до східнього Льокарна. Таким чином Франція находиться у клопітливім положенню, бо дотепер рішуче не погоджувалася на ніякі уступки для Німеччини. Східне Льокарно замість охорони перед Німеччиною принесло її рівноправність.

Пертінакс пише в „Еко де Парі", що Польща не може відкинути пропозиції Франції і В. Британії, бо дала би доказ, що є „спільничкою" Німеччини.

Австрія піддержувала змовників у Німеччині.

До Праги надійшли вістки, що це не Франція, тільки Австрія піддержувала змовників у Німеччині. Політична поліція підчас ревізії у віцеканцлера Папена мала найти листи австрійських міністрів Фея і Шушніґа. Оба ці міністри пропонували Папенові піддержку в повстанні проти Гітлера та відновлення давнього „римського цісарства німецького народу". Тоді Австрія прилучилась би теж до Німеччини. Оба міністри сподівалися, що за Папеном постоїть райхсвера і повстання вдасться. Зміст листів пригнобив дуже канцлера Гітлера. Змісту листів не оголошено тільки тому, бо австрійському посольові Тавшіцові в Берліні вдалось намовити Гітлера, щоби не компромітував австрійського уряду. За ці заслуги при зміні австрійського уряду призначено Тавшіца секретарем для закордонних справ, а міністри Фей і Шушніґ уступили з уряду. Одночасно закордонна преса підкреслює знаменний факт: новопризначений секретар для закордонних справ Тавшіц, негайно після засідання ради міністрів у пятницю 13. липня ц. р., відлетів літаком до Берліна і був присутній підчас промови канцлера Гітлера у райхстаґу.

Франція проти переваги Італії.

Рівноправність для Німеччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас нарад у Льондоні в справі недалекої морської конференції мін. Пієтрі висунув такі домагання: Франція заінтересована найбільше морськими справами на Середземнім Морю. Всі інші моря мають для неї другорядне значіння. Згодиться на перевагу В. Британії на інших морях, коли знайде піддержку в справі Середземного Моря. Найважнішим питанням для Франції це відношення сили між французькою та італійською фльотою на Середземнім Морі. І тому Франція рішуче противиться домаганням Італії признати її рівноправність на Середземнім Морі та обстоює при відношенні фльоти 3:2 на свою користь. В. Британія засадничо погодилася на перевагу французької фльоти на Середземнім Морі, але одночасно запропонувала нове відношення до італійської фльоти, а саме 6:5 на користь Франції. В. Британія і Франція погодилися признати Німеччині рівноправність на Північнім і Балтійськім морі. Німеччині признано право будувати великі панцирники і підводні човни та озброїти їх після вимог найновішої техніки під умовиною, що Німеччина вибудує тільки означене число. Таким чином Німеччині признають уже рівноправність у збросннях на суші і на морі.

Договори взаїмної допомоги забезпекою мира.

Мін. Барту про закордонну політику Франції.

ПАРИЖ, 16. 7. ПАТ. Вчора відбулося в Байон святочне відслонення пропамятної таблиці в честь полеглих вояків, польських та португальських охотників у світовій війні. На свято приїхав спеціяльно мін. Барту з представниками влади і на бенкеті виголосив промову про закордонну політику. Міністер заявив, що французька політика спирається на пошануванні мира. Одначе мир годі вдержати організуванням союзів, які взаїмно себе поборювали би. Тому треба заключити договори взаїмної допомоги, які забезпечують держави перед нападами. Ці договори взаїмної допомоги враз з Льокарненським мають обєднати Францію з іншими державами у політиці над вдержанням мира. Далі мін. Барту згадав, що не згодилась би на розбросння без підписання договору взаїмної допомоги у східній Европі. Покищо Франція повинна підождати з переговорами про розбросння та берегти свою безпеку.

Чи австрійський соціялізм ще живий?

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 14. липня 1934.

Між соціялістичними партіями повоєнної Европи австрійська соціялдемократична партія була щодо організаційного рівня безперечно перша. Не тільки понад 42 проц., отже мало не половина, себто коло півтора міліона виборців голосували на неї, але й вплив тої партії особливо у столиці Відні був домінуючий. Хто у Відні хотів мати помешкання, посаду, роботу, дохід, той мусів вписатися у члени с.-д. партії. А хто ним не був, того бойкотували, оподатковували сильно, не допускали ні до зарібку, ні до громадської служби. Подібно було й на провінції всюди там, де тільки червоні мали більшість. Таким способом серп і молот у гербі австрійської республики не були пустим символом. Проти волі лідерської групи с.-д. партії не робилося нічого в Австрії. Величаві стотисячні маніфестації першого травня та 12. листопада кожного року, „залізний крок робітничих баталіонів" потверджували що всемогучість партії. Тільки вона присвоїла собі виключне право на вулицю, а „вільні", тобто червоні профсоюзи узурпували собі на підставі теорії „замкненого промислу" й виключне матеріяльне заступство робітництва по фабриках і підприємствах. Доцільна земельна політика вела до того, що камениця за каменицею, ґрунт за ґрунтом у Відні припадали від вивласненого громадянства за дешеві гроші ненаситній громаді, яка крім того ще з витисненого у громадянства гроша вибудувала численні величаві камениці для своїх партійників. До того будувала вона ті камениці так, щоб, стоючи на стратеґічно важних точках міста, могли вони служити просто як фортифікації для червоного партійного війська, для т. зв. Шуцбунду. І цю партійну ґвардію, числом около 150.000 осіб, доцільно зорґанізували червоні під проводом староавстр. ґенералів (Кернер і Маєр).

Перша спроба соц.-демократії присвоїти собі озброєною рукою всевладу на цілу Австрію у липні 1927 р. — не вдалася. Приготовлення показались за слабі. Їх докінчили в черґових роках, але — як показали події в лютім 1934 р. — і другу червону революцію в Австрії міг уряд здушити. Переміг він головно тому, що червоним повстанцям забракло революційного розмаху. Роки добробуту австрійського робітництва під знаком „соціяльних осягів", як напр. 8-годинний день, законна відпустка, у-

трушення виповідження, висока підмога для безробітних, охорона льокаторів, тощо, зробили зчасом з колишнього революційного робітництва самопевну верству задоволених, збуржуазнених партійних дружинників. З такими та ще менше з системізованими, управненими до пенсії комунальними службовиками можна було далі панувати над пригнобленим громадянством, але ніколи робити революцію. Тому й активними носіями лютневого повстання не були ті матеріяльно забезпечені соц.-дем. партизани, а головно безробітні, розлючені комуніствуючі лави дійсного пролетаріяту під проводом кількох партійних фанатиків. Невдача генерального страйку, а з тим і невдача цілого червоного повстання йде виключно на рахунок нездатности та неохоти до бою матеріяльно насичених соц.-дем. „попутчиків“ та нерішучости зовсім збуржуазнілого, боязливого жидівського проводу австрійської соц. демократії. Тільки ті обставини уможливили щасливу перемогу уряду Дольфуса.

Наслідки тої перемоги відомі. Розвязано с.-д. партію, всі її установи та організації і сконфісковано все партійне майно. Лідерів, що завчасу не повтікали, арештовано.

Розуміється, що тими засобами ще не можна було знищити з нині на завтра такий сильний рух, як соціялістичний і ще менше саму ідею соціялізму. Широкі лави австрійського робітництва від самого початку не довіряли солодким обіцянкам Дольфусового уряду. Вони збойкотували спершу поставлені під християнсько-суспільний або гаймверівський провід професійні союзи зовсім, а після скріплення урядового натиску тільки неохоче та мляво стали дальше платити свої вкладки. Лишені всякої правної можливости задокументувати свою політичну волю та пізнавши скоро безвиглядність очікуваної якийсь час ще помочи їх партійників з Ч. С. Р., австрійські робітники взялись до нелеґального плекання своїх соціялістичних традицій: тайно помалювали на червоно гріб повішеного урядом команданта повстанчого відділу інж. Вайселя, десятитисячними масами святкували у глибині віденського ліса традиційний 1. травень, тихцем збирали жертви для вдів і сиріт по поляглих повстанцях, зорганізували навіть для останніх вакаційну акцію, посилаючи дітей революціонерів до своїх партійників у Ч. С. Р. і Швайцарії та — що найважніше — з успіхом зорганізували нові тайні ячейки по підприємствах. Нині такі червоні ячейки є, не зважаючи на нагляд поліції та на присутність гаймверівців, примусом напиханих до кожного більшого підприємства, майже в кожній фабриці, в кожній робітні. Тисячі випущених в останньому часі з вязниць полонених свого часу повстанців ширять ще більше революційний дух. Донині не вдалося австрійській поліції припинити тайне розповсюднювання перепачковуваної з Ч. С. Р. „Арбайтерцайтунґ“ та іншої нелеґальної соціялістичної літератури. Донині чути по робітничих квартирах Відня та з уст численних прогульковців у віденському лісі навіть не тихцем, а зовсім голосно традиційне поздоровлення австрійських соціялістів „Фрайндшафт“. А немало бомбових вибухів в останніх часах треба брати на рахунок не національних соціялістів, але червоних. Але і в ряди правительственних організацій, особливо до „Фатерлендіше Фронт“ та її підорганізації, побіч численних с.-д. перебіжчиків та конюнктуристів, упхалося і немале число переконаних соціялістів, зачинаючи і там підземну роботу. Звернена покищо виключно проти нац. соціялістів (гакенкрайцлерів) боротьба австрійського уряду улекшує їм ще їхне ремесло.

Явно виступають соціялісти-активісти тепер ще на робітничих пропаґандистичних вічах віденського правительственного віцебурмистра, д-ра Вінтера, що є соціялістом-ренеґатом. Присутні на тих вічах робітники так довго атакували в бурхливих висловах уряд та вимагали негайного випущення на волю арештованих соціялістичних лідерів, особливо бувшого бурмистра Зайца, доки їм не заборонили дальшої участи у вічах. Всеж таки унеможливили вони тим чином дальшу пропаґанду уряду в рядах робітництва. А коли на днях нова християнсько-суспільна управа міста Відня підвищила чинш у громадських каменицях, то повна четвертина льокаторів, самі бувші соціялісти, відповіла на це чиншовим страйком. Немале ражіння, особливо за границею, робить також послідовне представлювання революційних подій з лютого не як повстання проти уряду, а як оборону Шуцбундом республиканського устрою, ломленого Дольфусовим урядом.

Безперечно підбадьорює такі підземні, як і явні виступи австрійських соціялістів слабий авторитет самого теперішнього уряду Дольфуса та розмірно легкі кари для учасників повстання. Але одночасно з тим слід ствердити, що плекана в останніх роках на велику скалю соціялістична ідеольоґія глибоко закорінилася вже і в широкі круги громадянства. На чисто соціялістичну інституцію охорони льокаторів, на чимраз сильніше вмішування держави в усі галузи приватного господарства ніхто в урядових кругах не важиться й рушити. Тож не диво, що соціялісти в Австрії, хоч і тихо та поволи, знову зачинають підіймати голову. Одначе ледви чи та партія та старі її провідники колинебудь в Австрії будуть грати якусь більшу ролю. Всеж таки численні намальовані на стінах або розсипані по вулицях паперові серпи й молоти вказують виразною мовою на те, що соціялізм в Австрії живий та рухливий. Але цим разом той соціялізм уже без „демократичної“ закраски, а радше революційний соціялізм третього, комуністичного інтернаціоналу!

Віденець.

Анонімовий терор.

(Голос одного з наших видатних громадян.)

Вступна стаття у „Ділі“ зперед кількох днів займалася протиукраїнською нагінкою „курієркової“ преси та єдиною можливою площиною боротьби поміж політично відповідальним українським табором і табором революційного підпілля. Комунікат Президії УНДО і УПР, що появився у два дні пізніше, у різких словах, повних важкого змісту, формулував неґативне відношення українського конструктивного табору до табору деструктивного неґативізму. В обох випадках були порушені найбільш засадничі справи української пресумної дійсности, зокрема польсько-українських відносин, які від кількох літ взагалі крутяться на вузенькій площині питання, що його вічно ставить собі польська національна політика і вся польська прилюдна опінія (дарма, що це питання лише затемнює сутню політичну думку та до решти унеможливлює якунебудь нормалізацію польсько-українських відносин): чи з ОУН треба утотожнювати весь український загал і тим самим перекидати на той загал практичні наслідки відповідальности за вчинки ОУН, чи обмежитись лише до членів тої орґанізації? Тут не думаємо цих справ порушувати і тема, яка нас нині цікавить, стоїть лише у посередньому звязку з убивством мін. Перацького та заявою польського міністра судівництва: ця тема була актуальна ще перед тією останньою заявою і її вихідною точкою був властиво той шум, який знявся довкола *тайности джерела*, що з нього вийшов атентат.

Анонімовість політичних атентатів, це найбільша нісенітниця, яку може видумати хіба ум, закоханий у парадоксах. Тієї нісенітниці не знає теж історія революцій, аж уводить її тепер у практику — українська революційна орґанізація. Адже політичний атентат — це найяскравіша форма *політичної демонстрації*. У чому ж полягає демонстрація, коли не відомо: хто її зробив, з яких мотивів і для яких цілей?! Якаж вартість і який глузд демонстрації, що коштує людське життя, коли рідному і чужим народам дозволяється плавати у здогадах на тему середовища, з якого евентуально міг вийти

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЛИПНЯ 1934.

ЛЕВ ЯОІНЧУК.

При спливі двох велитнів.

Принади води. — По дорозі до спливу. — Як виглядає сполука двох рік? — Дніпро й Місісіпі. — Поворот домів. — Де краса Місісіпі?

Велич і краса води завжди манили мене; особливо, коли ця вода у великій масі. Подільський став, що своїми морщинами виблискує літом на сонці; стрибаючий, прозорий Черемош; широкий Дніпро, що забрав собі стільки простору, скільки йому хотілося; брудний Дунай чи голяндські канали; закований у камінь Рейн і Сена, зеленкувата Пява; грімкий водопад Ніяґари; темне плесо альпейських озер, чи чорна глибінь океану — приваблювали мене своєю безнастанною змінчивістю форми, відтінями красок та сухирлявістю чи ситістю свого тіла.

Недалеко від Ст. Луіс сплив двох світових велитнів: Місісіпі й Мизурі; всього 15 миль відти. Для авта це ніяка віддаль.

Одного дня скористав я з ввічливости д-ра Клима і вибрався до зливу цих водних великанів. Гладка асфальтова дорога вела попід просторий Чейн ов Ракс — парк, що розложився на горбковатому березі широкої ріки. По спалищах горба йдуть у ріжних місцях сходи для піших. По парку численні гладкі дороги для проїзжих, а в ріжних відступах на мураві столики з лавочками побіч для тих, що вибралися поза місто на цілу неділю, щоби тут подихати та зїсти свій „сендвидж“ на вільному воздусі. На верхку горба — люнапарк з усякими забавами. Відти пишається місто з віллями богачів, між якими живе на Кінґсгайвей мій супровідник, д-р Клим. Майже нам під ногами блистить вода просторого басейну, обрамованого білим каменем. З цього басейну йде фільтрована вода до водопроводів у Ст. Луіс. При одному березі Місісіпі спочиває білий корабель з високими й тонкими двома коминами, що стоять не один за одним, але поруч себе і творять такий характеристичний тип корабля на цій ріці.

Ми звертаємо наше авто в напрямі широченної долини. Треба було віхати на „босу“, пільну дорогу. По обох боках урожайні поля із сипкою землею. Дальше простягаються густі верболози, перетикувані вільхою, то іншими деревами надводних околиць, що прислонюють вид. Доходимо до такого місця, де треба залишити вигідне авто і йти піхотою по сипкому піску. Переходимо зелену гущавину й нашим очам представляється, здається, безмежний рівний простір.

Це могутній Місісіпі з півночі у простій лінії несе маєстатично синяву воду. Із заходу стрибає, перекидається мягким, гнучким валом Мизурі: видно, що несе з гір весняні води, хоч уже половина травня. Густа водяна пара, що ген у далечі клубами знімається, виглядає немов сіра, стрипіхата хмара. Зразу віби чужі собі ці дві широкі ріки; немов сторонять від себе. У валах, де вони витаються і сходяться, якась ніби ясніша струя відмежовує їх і немов указує межі між їхніми водами. Щойно дальше ці води склублюються в одно, входять у себе і ясна смуга, що їх розділювала — зникає. Трикутний півострів, що його обрамовують ріки, теж порослий верболозом та вільхами, так, як і те місце, де стоїмо над стрімким пісковим берегом Місісіпі.

Щось — немов Україна над Дніпром: вищий, правий беріг — Київщина, а низький — Лівобережжа, Слобожанщина, звідки мріють степи. Україна... Але там у верболозах, по залводних гущавинах — щебет птичок. У цю пору там заливається соловій. Тут треба забути про це. Глухо. Навіть ївга не кликне, ні кос не свисне. А соловія загалом нема на землі Вашинґтона. Не дасться й долярами заманити. Були спроби, але даремні: соловій не дався тут заклиматизувати. Шкода; тоді напевно був би й Місісіпі ще гарніший. Тоді він навіть був би в силі викликати в українця оману — світа тихого, краю милого. Хоч нишком тиснулись би в думку слова: „За що тебе сплюндровано?“

Сильний, холодний, непривітний вітер, що віє на нас від води, рве пісок з берега й сипле нам у вічі, в ніс, аж у горло: починаємо кашляти та пчихати. У віддалі, по другому боці місто Елтуна (Altona), вже у стейті Ілінойс, з дестилярнями нафти й фабриками скла, що закривають небо своїм чорним димом.

Гляджу на цю масу води й подивляю. Шум і клекіт глушить. Ае признаюся, що в мене відбилося лиш враження величі, могутности; краси — ні. Краси Місісіпі, цього велитня світа, цієї в повістях і піснях оспіваної ріки, що несе воду коритом довгим на 6.970 км., треба шукати в його горішньому бігу, де він відмежовує стейти Айову й Ілинойс, а вже особливо за границі стейтів Висканзин і Минесоти, там — як говорять американці — „гвер нейчур смайлс трі гендрет майлс“ (де природа сміється на просторі 300 миль), де береги не тільки пишаються казочною природною сценерією, але й славляться історичним і леґендарним значінням.

атентат, при чому серед отих здогадів мусить фігурувати також можливість, що це — особиста пімста, отже вовсім не замах політичний. Незрозуміла теж річ, який глузд має політична демонстрація, коли вона може йти — на чужий рахунок! Вбивство саме даної людини?! Яка нісенітниця: чи взагалі колинебудь якабудь революція (не кажучи вже про таку, яка саме зве себе „національною") зверталася проти особи?! Хіба лише т. зв. палатні революції, яких підкладом була ривалізація котерій, — бо навіть за хронічними революціями у Мексику чи за Кубі криються не лише ріжні економічно-політичні впливи, але й ріжні політичні *системи*. Одиниця, як предмет політичного замаху, може грати ролю лише символу. Замах уже тоді стає незрозумілий, коли фальшиво вибраний символ (яскравий приклад: вбивство Т. Голувка). Коли ж замаховці взагалі не трактують своєї жертви як символу, а вбивають для самого вбивства — доказують повне нерозуміння і політичних атентатів і завдання революційної організації.

Ми згадали про вбивство Голувка. Найріжнородніші концепції, які відразу зродилися, відсунули в тінь справжніх виконавців. Їх особиста безпека могла на цьому зискати, але вже в моментом, коли взагалі почались пристрасні пресові дебати, що виконавцями атентату можуть бути лише комуністи або особисті вороги, відпала взагалі всяка підстава атентату як *української політичної* демонстрації і замаховці — здається — опинилися в найбільше незручній ситуації *в самому своєму революційному середовищі*. Однодушна неґативна постава українського громадянства, яке того атентату не могло політично зрозуміти, казала мабуть проводові підпілля і потім до нього не признаватися і щойно на самбірській розправі розкрилися деякі кулiси, що і Барановський був там заанґажований і безпосередні винуватці були інспіровані, що вбивають „виновника пацифікації". Так чи інакше, нісенітниця того замаху полягала передовсім у тому, що *ніхто до нього не хотів признатися*, — а ситуацію використали... комуністи, які трускавецький атентат капіталізували у своїй пресі.

З убивством мін. Перацького виходилоб, що анонімовість атентатів входила би у терористичну *систему ОУН*. Це був би перший виступ тої орґанізації на варшавському ґрунті. Виступ, який відразу люди записали на рахунок радикального польського націоналістичного табору. Коли ще візьмемо під увагу, що міністр Перацький безпосередньо повернув з довшої подорожі по Східній Галичині, — анонімового характеру того замаху, як української політично-революційної демонстрації не можемо ніяк зрозуміти!

Ми чули замітку, що — мовляв — якщо це (у Варшаві) зробила ОУН, то вона може й не признаватися, бо все одно винуватців найдуть. Ця, трохи цинічна, замітка постільки правильна, що здається, дійсно в довгому заціпові актів ОУН нема мабуть ні одного, який не найшов би свого епільоґу на судовій салі. Але так само як діяльність якоїнебудь революційної орґанізації не полягає на геройських жестах поодиноких одиниць, готових відразу жертвувати своє життя, віддаючи себе владі, так само не полягає вона на тому, щоби казати по кожному своєму акті згадувати світові, звідки то атентат міг вийти і що він має означати... Коли революційна орґанізація приняла за *засаду*, що з судового форуму буде користати лише примушена до цього, а врештою буде дбати за безпеку своїх членів, безпосередніх виконавців замаху, то з цього зовсім не виходить, щоби в мряці анонімовости потопав взагалі замах, вся орґанізація, яка його виконала, зі своїми мотивами і цілями. ОУН, яка вірно копіює методи російських соц.-революціонерів і ППС, впроваджуючи анонімовість до своїх актів, заперечує взагалі сама рацію своєї екзистенції.

В усякому разі маємо ще одну причину до того нотоpійного явища, як серед самого українського підпілля нема зрозуміння найпримітивніших правд про суть і завдання підпілля. Як там сама ціль — якийнебудь революційний акт — заслонила собою моменти, супроти яких якраз сам акт сходить на зовсім далекий плян. Як поволі народжується серед нашого підпілля гасло „революція для революції", яке не є зовсім новим винаходом, бо є власністю — міжнародніх анархістів. Чи треба пригадувати, що анархізація є теж найяскравішим і мабуть єдиним зовсім безсумнівним практичним наслідком діяльности нашого підпілля — у цілому нашому громадському житті?!

Поконґресові рефлексії.

Після великого жіночого свята в Станиславові.

Як старий гарячий приклонник жіночого руху (до чого тепер, після Жіночого Конгресу, можна хіба явно признаватися...) я через пять днів слідкував уважно з перспективи ґалерії в салі Українського Сокола в Станиславові за великим і справді імпозантним ділом, яким був конгрес українського жіноцтва. Повернувши опісля домів і передумавши все, що я там чув і бачив та переглянувши голоси преси про Конгрес, приходжу до переконання, що дуже багато цінних і цікавих моментів, які не повинні розгубитися та пропасти в забутті, не найшли відповідної оцінки або навіть загалом ніякого відгуку на сторінках наших часописів. Паноче справоздавці зробили своє діло: вони інформували громадянство про хід Конгресу та передавали — так сказатиб — „на гаряче" свої враження; деякі з них робили це талановито і їм вдалося дуже добре схопити настрій Конґресу, — інші писали мляво і нецікаво. Одначе самі репортажі не вистарчають. Тепер повинно заговорити громадянство і подавати і свої враження і думки про Жіночий Конґрес. Хотілось би почути голоси з ріжних кол громадянства, голоси жінок і мужчин, очевидців і тих, які тільки посередньо за Конгресом слідкували. Цікаво було би довідатися, які враження вивезли з Конгресу делеґатки, що приїхали зпоза меж Галичини: придніпрянські еміґрантки, волинячки, буковинки, делеґатки Підкарпаття, гості ізза моря? Як переживала Конгрес жінка-селянка? Жіночий Конгрес заслуговує на те, щоби повертати до нього в пресі другий, третій і десятий раз, щоби його з ріжних сторін насвітлювати і коментувати, щоби писати про нього свої спомини і студії. Бо він став безумовно одною з найважніших політичних подій нашого внутрішнього життя позоенної доби і до цього він був — серед нашої важкої сірої буденщини — подією наскрізь відрадною і радісною.

На докладний біланс Жіночого Конґресу може ще не час. Можна його буде зробити щойно з перспективи довгих місяців або й літ. І я не беруся переводити тут підсумків Жіночого Конгресу, а тільки бажаю передати про нього кілька своїх завваг і помічень. Може вони стануть товчком для інших — поділитися також своїми враженнями про Конгрес з громадянством.

Хочу передовсім відповісти на запит: які цінности українського жіноцтва виявив нам Український Жіночий Конгрес? Деякі з тих прикмет найшли вже належну оцінку в пресі, одначе не зашкодить їх ще раз підкреслити; на інші ніхто досі не звернув уваги.

Кожному кидалося в очі, що Жіночий Конгрес виявив **великі орґанізаційні спосібности** нашого жіноцтва. Ніхто не може заперечити, що так солідно підготованого і так справно переведеного зїзду ми, українці, ще не мали. На кожному кроці можна було ствердити, що орґанізаторки Конгресу передумали до подробиць усі справи, так важні як і малі. Хто колинебудь орґанізував подібне діло, цей знає, що його успіх залежить передовсім від наладнання підготовчого апарату, від розподілу праці і функцій між добре дібраних співробітників, коротко кажучи від уміння зорґанізувати дружньо працюючий колектив. Треба ще взяти під увагу одну обставину, яка напевно дуже ускладнювала підготовчу роботу, а саме, що Конгресовий Комітет працював у Львові та Конгрес прийшлося йому відбувати на чужому для себе терені: в Станиславові, де він сам був до деякої міри гостем (хоча станиславівська Філія Союзу Українок працювала в порозумінні з львівською централею і зі свого боку вивязалася вповні зі свого завдання). Орґанізаційний талант нашого жіноцтва поборов усі труднощі, також труднощі наших своерідних умовин, як недостачу фондів, примітивізм обстановки (брак відповідного льокалю) і довершив діла в европейському стилі.

Побіч орґанізаційного таланту другою прикметою нашого жіноцтва, яку кожний міг ствердити на Конґресі, це його *карність*. Скільки нарікань чується в нас на нашу анархічну вдачу, але як мало робиться проб, щоби її викорінити! Треба ніе завважити, що дисципліна, яка панувала на Жіночому Конґресі, не мала нічого спільного з касарняним примусом; це була найвища якість дисципліни, яка випливає з *добровільного послушенства*, з добровільного підпорядкування себе проводові. Ця зразкова карність усіх учасниць Конґресу свідчила з одного боку про те, що українська жінка зі своєї вдачі є карною громадянкою, а з другого боку це безумовно заслуга жіночого проводу, що зумів таку атмосферу карности завести в жіночій орґанізації.

Зразковий хід нарад Конґресу був доказом ще інших прикмет жіноцтва, важних для оздоровлення нашого громад. життя, а саме, його *пильности і працьовитости* та *почуття відповідальности за взяті на себе обовязки*. Саля уявляла собою картину, відмінну від тієї, яку знаємо з наших зїздів і зборів. Ніхто в часі нарад не крутився по салі, ніхто не вів балачок із сусідкою, — бесідниці говорили не тільки до перших рядів, а до цілої салі, бо їх одинаково уважно слухали і в останніх рядах. І хоча на салі панувала страшна спека, хоча аж кортіло вийти пройтися по подвірю, познайомитися і поговорити з делеґатками інших земель і околиць, то все таки перемагала обовязковість нашого жіноцтва. Відчувалося, що делеґатки ставляться незвичайно серіозно до взятих на себе обовязків, що вони розуміють свою співвідповідальність за Конґрес, що вони не хотять втратити ні одного реферату, ні одного голосу в дискусії, бо після повороту домів мають здати з Конґресу звіт своїй орґанізації. І тому від ранку до ночі саля була битком набита, тому в часі нарад порожні були всі кульоари, а на салі панувала тишина і скупчення уваги.

Одначе крім орґанізаційного хисту, карности і обовязковости, отже прикмет, які звичайно вважають „мужеськими", дали нам жінки лекцію ще деяких інших прикмет, чисто „жіночих". Маю на думці зовнішній *лад і порядок на салі*, який вміють удержати тільки жіночі руки. Справоздавці у звітах з Конґресу писали про естетичний вигляд будинку і салі та про прибрану зі смаком сцену. Але чи хто з них звернув увагу, як виглядала саля після десятьгодинних нарад? Одного дня в год. 8. вечором, коли всі делеґатки почали виходити зі салі, я нарочно залишився на ґалерії аж саля зовсім опустіла. На долівці не було — дослівно — ніодного клаптика паперу, не було також, очевидно, ніодного недогарка папіроски. Крісла уставлені в найбільшому порядку, немов би наради мали за хвилину зачатися. Бачу ще сьогодні перед собою цю зразково чисту салю, бачу стіл президії, прикрашений китицями цвітів з педантично уставленими теками і паперами — і думаю про глибший *символічний* змисл вислову посолки Рудницької, коли вона у своїй програмовій промові сказала, що нашому громадянству треба жіночих *порядкуючих рук*. Скільки праці жде ті жіночі руки, скільки непорядків вони повинні усунути з нашого громадянського життя.

І ще про одну *жіночу* цінність, яка виявилася на Жін. Конґресі не можу думати без зворушення: про *ідеалізм і палкий ентузіязм* нашого жіноцтва. Бо тільки ідеалізмом і ентузіязмом можна пояснити цей незвичайний настрій, який безперервно через 5 днів царив на Конґресі. Він охопив *усіх* його учасників, не тільки делеґаток, але й „гостей", себто мужчин, він з будинку Сокола передістався на місто, що через кілька днів жило виключно під знаком Жіночого Конґресу. Відчули подих цього настрою чужинці, одні стрінули його зі здивуванням і респектом, інші з явною злобою і нехіттю. Подібний настрій панував минулого року на Святі Христової Молоді, бо його теж освячувала велика ідея, ідея, релігійна.

Тямлю також настрій, який панував на маніфестації, уладженій 1917 р. з приводу берестейського мира. Одначе зїзду, який тривав 5 днів і на якому безперервно панує підйом духа і святочна атмосфера, я через моє довге життя не бачив. Кажуть, що жінки ще й сьогодні плачуть з радости на спомин про Конґрес. Плакали й на Конґресі і то не тільки жінки, а й „гості" на ґалерії. В очах молодих і старих мужчин бачилося нераз сльози зворушення, — найбільш благородні сльози, — мабуть одинокі, яких не треба соромитися, а до яких так рідко маємо нагоду ми, українці.

Хто знає, що без захоплення не можна довершити ніякого великого діла, цей зрозуміє, який цінний дар вносить своїм ентузіязмом українська жінка в наше українське громадянське життя.

(М. К.)

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Звіт з діяльности Виділу Товариства Прихильників Освіти у Львові

за час від 1-го січня 1933 р. до 31-го грудня 1933 р.

I. Склад Виділу.

В часі від 1. січня 1933 року до 10. ч. пак 14. червня 1933 року склад Виділу був такий: д-р Лесь Кульчицький — голова, проф. д-р Володими Старосольський — I. заст. голови, о. д-р Микола Конрад — II. заст. голови, д-р Роман Зубик, секретар, Степан Мілянич — заступник секретаря, д-р Юлій Савчак — скарбник, Ірина Макух-Павликовська, проф. Володимир Радзикевич, Ростислав Волошин, Осип Тюшка, Зеновія Кравцівна — члени Виділу.

Після частинного перевибору на Загальних Зборах 10. і 14. червня 1933 р. головою Т-ва став д-р Юлій Савчак, а Виділ уконституувався так: проф. д-р Володимир Старосольський — I. заст. голови, Анна Рижевська (яка з заступників після зречення д-ра І. Копача увійшла в склад Виділу) — II. заст. голови, інж. Атаназ Мілянич — секретар, д-р Степан Шухевич — скарбник, д-р Константин Чехович, проф. Володимир Радзикевич, Ростислав Волошин, Осип Тюшка, Теофіль Кульчицький — члени Виділу.

В часі року на місце О. Тюшки, який став службовиком Товариства, увійшов до Виділу заступник Володимир Ольшанський, а на місце Т. Кульчицького, який виїхав на постійне зі Львова, увійшла заступниця Марта Коренець.

II. Засідання.

У звітовому часі відбулося 8 засідань Виділу з пересічною участю 9 членів (8 — 11) і 5 засідань Президії завсіди в повному складі.

III. Канцелярія.

В діловому році перейшло через канцелярію, в якій при кінці звітового року зредуковано одного урядовця, 979 (порядково 627) письм.

IV. Члени Товариства.

В дні 1. січня 1933 р. після вичеркнення тих, що втратили членські права, було 291 членів При кінці (31. XII. 1933) звітового року було 563 членів, значить: прибуло 275, хоч кількох (3) виступило. В тому числі було 212 старших і 351 студентів. Для умасовлення членства серед студентів роздано скарбникам т-ва оригінальні квітарі.

V. Допомогова діяльність.

В 1933 р. Т-во не дістало дозволу на прилюдну збірку і тимсамим було позбавлене найповажнішого джерела доходу. Та проте Т-во сповнило дуже важну ролю в житті українського студентства. Переходимо до подрібного обговорення.

а) **Академічний Дім.** Т-во опікувалося в першу чергу Академічним Домом, бо він важний не лише як дім дешевих мешкань, але й може ще більше як центр студентського життя. Там-же мають дешеве або й безплатне приміщення майже всі студентські товариства. Товариство перевело найконечніший ремонт (4106.80 зол.! — в 1934 р. 465.64 зол.) Академічного Дому. Тому, що мешканці залягають з оплатами за мешкання, мусіло Товариство давати управі Акад. Дому субвенції (2.780.09 зол.), зокрема на закупно вугля та на покриття залеглостей за світло і воду. Що більше! Т-во мусіло покривати залеглости за воду й інші речі з товстих літ (1928—30). І саме ті залеглости не дають досьогодні зробити Академічний Дім самовистарчальним. Всіх доплат до Акад. Дому було в звітовому році на квоту зол. 6.886.89 (в 1932 р. — 3.158).

б) **Студентська харчівня:** Товариство удержувало за посередництвом окремої комісії в Акад. Домі дешеву харчівню для студентів високих шкіл, і мешканців Академічного Дому, і тих, що в ньому не мешкають. Дешева харчівня видавала в звітовому році пересічно 80—100 обідів, 30—50 снідань і 20—60 вечер денно. За весь рік видала харчів на квоту зол. 22.401.17. В харчівні було занятих 7 студентів, які в той спосіб заробляли для себе харч титулом винагороди за працю. При харчівні істнував також окремий буфет чи пак крамниця, яка продавала споживчі товари і канцелярійне приладдя Там було занятих 2 студентів за харч

в) **Читальня:** По думці постанов § 4. точка г) статуту Товариство удержувало утворену в 1931 р. студентську читальню в залі Акад. Дому. Там було до вжитку 46 часописів і журналів. (У тім 18 українських місячників і журналів, 16 часописів, 5 польських часописів, 2 німецькі, 5 заграничних українських). Порядок у читальні удержував за харч окремий дижурний. Удержання читальні коштувало зол. 207.82.

г) **Секції:** По думці вище наведеного припису статуту вело Товариство утворені в попередніх роках, на підставі спеціяльних правильників у рамах статуту, фахові кружки для наукової помочі і поради, а саме: 1) Секція Студенток, 2) Правнича Громада, 3) Український Студентський Спортовий Клюб (УССК), 4) Гурток Україністів, 5) Гурток Математиків і Фізиків, 6) Гурток Ґеографів, 7) Гурток Прихильників Книжки і 8) Гурток Природників. Згадані фахові кружки мають свої бібліотеки й уладжували сходини з науковими рефератами і дискусіями. Зокрема на увагу заслуговує „Правнича Громада", яка зорганізувала — під проводом проф. д-ра Чубатого — такий дуже потрібний Семинар Українського Права і спільно з Т-вом студентів високих торговельних шкіл (тепер вже Секція Т-ва, 1934), „Торговельник" — Семинар Економіки. „Гурток Студентів Ґеографів" уладив цикль прилюдних рефератів, які цікавістю тематики і повагою прелеґентів стягали доволі багато слухачів (ок. 80). „Секція Студенток" уладила академію в честь Лесі Українки. УССК (Український Студентський Спортовий Клюб) проявляв також живу діяльність. — За брак діяльности розвязано „Секцію клясичних фільольоґів". Створено нову „Секцію педаґоґів".

г) **Позички і підмоги.** З браку фондів та з конечности підпомагати в першу чергу Академічний Дім, Товариство не могло повести в тому напрямі інтенсивнішої акції. Та всетаки дало в скрутних випадках 15 позичок у квоті зол. 908.37. Крім цього виплачувало Товариство 2 місяці 2 студенткам мешканеву підмогу по 15 зол. кожній — разом 60 зол. З кінцем звітового року зачало Товариство у львівських установах і професійних товариствах акцію за мешканевими стипендіями для студентів-мешканців Акад. Дому. Вона увінчалась успіхом та уможливила Виділові виплачувати, почавши від 1. січня 1934 р., 24 місячні стипендії (5 студ. права, 8 студ. техніки, 6 студ. фільософії, 2 студ. коопер. курсу, 2 студ. експортівки, 1 студ. медицини).

VI. Розбудовання фондів.

До р. 1931. Товариство опирало свою діяльність у першу чергу на осінній збірці, яка приносила кільканацять тисяч золотих щорічно. В р. 1932. і 1933., себто у звітовому році, цього джерела не стало. Товариство опинилося в тяжкій ситуації. Треба було подумати над новою, але вже постійною, від нас лише залежною фінансовою базою. І тому зродився плян умасовлення і в звязку з цим орґанізаційної розбудови товариства. Щоб запевнити собі в першу чергу постійний доплив гроша з титулу членських вкладок, а також зінтенсифікувати акцію дрібних датків, поведено ударну пресову кампанію. В усіх українських часописах поміщено відповідні статті, подолучувано чеки. (Лиш одна ґазета відмовилась помістити статтю і долучити чеки). У відозві до громадянства проголошено від 1.—10. жовтня „Дні членства", які опісля продовжено. Та пресова кампанія збільшила значно, хоч лише сезоново, доплив дрібних датків. По місті пішли студенти з членськими заявами приєднувати членів. При цій нагоді досить людей зложило датки, хоч лиш деякі стали членами.

Після приготовлення пресовою кампанією ґрунту зачало товариство на підставі VI. розділу §§ 30—31 статуту закладати по краю делеґатури, які, по приєднанні бодай 15 членів у поодиноких містах чи повітах, мають перетворюватися у кружки. Виготовлено всякі потрібні правильники й інструкції. Зібрано по 2 назвища більш охочих і здібних до цього людей (один старший, один молодший) з кожного міста. Розіслано письма, переговорювано — з ким можна було — особсто, подекуди висилано делеґата. В часі 1933 р. (тепер є вже більше) зголосилося співпрацювати з товариством у характері делеґатів 56 людей у 32 містах. В одному місті (Городок) заснувався активний кружок (в 1934 р. дотепер ще 4 чи пак 5). Одначе — як це зрештою передбачувано — не всі делеґати направду активно приложились до справи. На 32 міста, лише 7 міст повело правдиву роботу. Але — побіч дрібних, а масових датків — лише масове членство може запевнити товариству належне сповнювання його завдань. Тому ведемо і будемо вести дальше працю в напрямі заактивізування більше міст і повітів. Рушієм мусить бути студенство — зокрема мусить використати на це кожні ферії.

Крім акції умасовлення членства товариство рушило знову справу старших — фонду української академічної молоді — і нових — Т. П. О. Відень і власних довжників. Розіслано кількадесять упімнень. Відгук слабий. Заледви кількох почало сплачувати. А треба знати, що між довжниками є люди ще нині добре ситуовані.

VII. Касовий звіт за 1933 рік.

Доходи: 1) Сальдо з 1932 р. зол. 762.51. 2) Інвестиційний фонд зол. 6.818.48. 3) Членські вкладки зол. 2.193.90. 4) Датки і субвенції: а) Дрібні датки зол. 2.439.69, Субвенції українських установ: Добр. К-т Л. У. Е. У. зол. 200 С-ка Левинського зол. 750; в) Субвенції самоврядн. установ: Пов. Виділ — Перемишль зол. 100. Пов. Виділ — Городок зол. 100, Пов. Виділ — Скалат зол. 25. Разом зол. 3.614.69. 5) Зворот позичок Т-ва зол. 493.37. 6) Зворот позичок Ф. У. А. М. зол. 105. 7) Відсотки зол. 244.37. 8) Ріжні зол. 162.22. Разом зол. **14.394.54.**

Розходи: 1) Субевенції Акад. Дому зол. 6886.89. 2) Зворотні підмоги зол. 908.37. 3) Безворотні підмоги зол. 60. 4) Удержання читальні зол. 207.82. 5) Адміністрація: а) платні урядовців зол. 1640; б) провізія курсова зол. 329.40.; в) канцелярійні видатки враз з маніпул. кошт. П. К. О. і т. п. зол. 566.55. 6) Страта на ріжниці курсу зол. 2516.31. 7) Сальдо з днем 31. грудня 1933 р. зол. 1.279.20. Разом: зол. **14.394.54.**

70-ліття українського інжиніра.

Дня 28-го липня ц. р. доживає 70 літ доцент Української Господарської Академії в Чехословаччині, інжинір шляхів *Евген Олександрович Сокович*. Народився він 28-го липня ков. ст. 1864. р. на Полтавщині, жив у Золотоношському повіті на Полтавщині. Високу фахову освіту дістав в Інституті Інжинірів Шляхів Комунікації в Петербурзі, який скінчив 1893 р. Після скінчення Інституту мав надзвичайно широку й ріжноманітну працю на залізницях: Середне-Сибірській, Тифліс-Карській, Астраханській, Катериненській, Владикавказькій, Волго-Бугульмінській, Московсько-Курській. Довший час був начальником руху на Владикавказькій залізниці та керманичем волго-бугумільськими залізницями. З 1917. р. працював на залізницях України, а на початку 1918 р. (за часів Центральної Ради) був міністром шляхів.

На еміґрації від 1922 р. працює в Українській Господарській Академії (Чехословаччина) як доцент на катедрі меліорації, виховавши там кілька десятків інжинірів-гідротехніків і давши меліоративне знання 125 інжинірам-аґрономам. До війни був співробітником кількох фахових журналів. На еміґрації написав багато праць, з яких вийшли в світ в українській мові: „Нарисна ґеометрія", „Меліорація", „Залізнича політика", „Залізні дороги", „Лоґаритмічна лінійка А. Нестнер ч. 28.", „До проблеми залізничої тарифікації".

Праці ювилята, особливо з царин залізничої політики й економіки транспорту є надзвичайно цінні й користуються високою оцінкою чужоземних фахівців. У сучасний мент ювилят перебуває на літньому відпочинку в с. Кривому біля Тересви (Підкарпаття).

Бажаємо Шановному Ювилятові ще довгої і продуктивної праці на користь рідного краю.

Перед обезціненням готівки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідній Школі. Одна позичка 25 зол.

Великі склади вибухових матеріялів.

Загальний страйк у Сан Франціско.

Зі Сан Франціска повідомляють, що переговори зі страйкуючими робітниками розбилися. На понеділок 16. липня ц. р. 63 професійні союзи проголосили ґенеральний страйк. У страйку візьме участь біля 110.000 робітників. Влада побоюється заворушень і тому приказала гостре поготівля усій поліції. Крім того пристань береже 3.000 вояків народньої ґвардії, а 4.000 приказано теж поготівля. Поліція береже довозу поживи до міста. У недалекій місцевости за Сан Франціском влада викрила великі склади вибухових матеріялів. Сподіються великих заворушень. Багато крамниць і ресторанів зачинено зі страху перед заворушеннями

Великий політичний процес у Станиславові.

ЧОТИРНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

На внесок прокуратора переслухали сьогодні свідка **Олександра Матушевича,** поліц. агента з Луцька, на обставину, що підс. Іван Скопюк був командантом повітової екзекутиви ОУН в Луцьку і що на його приказ виїхали до Надвірної підс. Петрочук та Гайдюк. Свідок закидує підс. Іванові Скопюкові контакт з Тарасом Крушельницьким і крім цього переводження протишкільної акції на Волині та організування прогульок у терен. Вістку про те, що Скопюк є повіт. командантом ОУН і що до Надвірної мають бути вислані Петрочук та Гайдюк, свідок дістав від свого інформатора у липні м. р.

Обор. д-р Старосольський збиває твердження свідка, що підс. Скопюк контактувався з Тарасом Крушельницьким, тимпаче, що Тарас Крушельницький є здецидованим радянофілом, а його батько видавав радянофільські „Нові Шляхи", в яких співробітничав і Тарас Крушельницький.

Обор. д-р Бих виказує свідкові нельогічність у його твердженні, що знав, що Скопюк є повіт. командантом і що мав вислати двох людей до Надвірної — ще в липні. Чому свідок маючи вже і про арешт цих висланих людей під Надвірною, не виявив, що Скопюк їх вислав і не казав тоді арештувати Скопюка, арештованого щойно в листопаді м. р.?...

Св. Францішок Діц, поліц. комісар зі Львова, зізнає, що переслухував обв. Чорну, з якою дуже чемно обходився. Тоді то вона призналася, що слово „приказ", написане в одному з її листів до підс. Явнича, було подиктоване Онишкевичем.

В цьому місці зривається підсудна Чорна і заявляє свідкові, що він грозив їй, що здере з неї шкіру, якщо вона не зізнає так, як він скаже. Свідок цьому перечить і твердить, що дуже чемно поводився з підсудною і **навіть кликав її завсіди: „Панію Ромцю".**

Щодо оборони підсудних, що вони належали до тайного Пласту, каже, що неправда, бо по розвязанні Пласту пластова ідеольогія продовжується дальше, лиш без одностроїв. „Т-во опіки над молодю" має табори, де ведуться військові вправи..

Св. Осип Щапа зізнає, що в Надвірній переводив льокальну візію.

Св. Владислав Лісак, постер. поліції. зізнає, що переводив ревізію у підсудних на постерунку в Надвірній.

Св. Володимир Петеш зізнає, що в Болехові стрінув 18. серпня м. р. підс. Барабаша. Барабашеві пустилася з носа кров і свідок дав підсудному води. Одначе тому, що свідок зізнав, що Барабашеві пустилася кров у кооперативі, що було суперечне з фактичним станом, **прокуратор велів арештувати свідка.**

Св. Теодор Найдич зізнає незаприсяжений у справі грипсів, які підсудні передавали до канцелярії адвоката Чорненка. Один грипс, писаний свідком про цілу оборону підс. Барабаша у слідстві дуже докладно й точно — попав у руки прокуратора і з цього приводу арештовано адвоката Чорненка та його конципієнта Бойчука. Після перечитання цього грипсу з описом довгого й точного (з подробицями) слідства свідок не хотів дати вияснення, звідки він знав про оборону Барабаша, коли ані з ним, ані з іншими підсудними ніколи не сидів не то що в одній келії, але навіть ніколи за стіною в сусідніх келіях. (Проти свідка Найдича ведеться саме слідство в справі цих грипсів).

Св. Ян Врубель, пост. поліції, зізнає про ревізії у підсудних на постерунку поліції в Надвірній.

Продовження розправи в понеділок.

Земля, машини і діти.

З вражінь очевидця-втікача з Радянської України.

ОБІЦЯНКИ.

Обіцювали не тільки роздати всю панську та державну землю, зменшити, а навіть покасувати податки. Їх промовці до хрипоти кричали на мітингах, що при совітській владі селянии, мовляв, не буде так тяжко працювати, як дотепер, від досвіта до пізньої ночі по ниві пішком за плугом ходити. Совітська влада — говорили вони — дасть машини, трактори і всю роботу можна буде сидячи виконувати та підчас роботи каву пити.

„А ви жінки — кричали „оратори" — обездолені і працею пригноблені, будете вільні. Совітська влада звільнить вас від печі, від коцюби та банякiв і від клопоту з дітьми. Совітська влада подає вам руку, щоби вас витягнути з того багна і рабства, куди вас штовхнула несправедливість, і хоче поставити вас нарівні з мужчиною. Ми побудуємо великі кухні, де буде варитись їжа для всіх, а для дітей захисти, де дітей під доглядом докторів і вчених будуть виховувати няньки".

Народ слухав і плескав у долоні.

Бувало візашо не переконаєш після мітингу таку завгітовану публику. Спокуса обіцянок глибоко відалась у душі темних селян.

ЩО ДОТРИМАЛИ?

Якжеж виповнили большевики свої обіцянки? Земель панських і державних большевики не тільки не роздали, але відобрали і той клаптик, який селянин мав. Дали в село машини і трактори, що є для селян бичем, бо машина підганяє селянина до інтенсивної роботи.

Нещасливий той, що є т. зв. „спецом". Він мусить сердега весь день бігати за причепленими до трактора плугами, дивитись, щоби один з них не відірвався, бо тракторист дивиться тільки вперед, мусить плуги чистити і вважати, щоби не було огріхів. Коли трактор справно працює, то такий чоловік бігає весь день бігцем.

А жінкам?

Жінок звільнили від печі, коцюби та банякiв, поставили рядом з мужчиною, замість коцюби дали в руки сокиру, вили, рискаль, їстик і жінка мусить ту саму роботу робити, що і мужчина і таку саму норму виробляти.

ДИТЯЧІ ЗАХИСТИ.

А діти?

Є при колгоспах захисти, не устатковані, брудні, які управляють підлизниці та наложниці „начальства", а няньками якінебудь трахомні та тітки-каліки, які на полі нездібні до праці. Вони і не гидують красти харчі тих бідолашних дітей, харчі, що їх колгоспна управа і так скупо видає, як ячмінну муку з послiду, якою раніше свиней годували, та провіяне молоко на сепараторі, бо сметанку їдять комуністи, начальство з політвідділів М. Т. С. та ріжні емісари-інструктори.

Коли, бувало, проходиш мимо такої захоронки, вона рбить на тебе вражіння звіринця. Діти виснажені, ноги та руки тоненькі, животи великі, самі вони брудні по подвір'ї або на дорозі рачкують, другі щипають траву та всяке хабазя, часто наїдаються блекоти або белядони, — бувають смертні випадки, — а треті плачуть, бо голодні або хворі. Чути тільки, — „ма-а-а-а-мо-о-о!"... Кричать вони ріжними голосами, дарма, бо їх матері далеко десь у степу і вони там теж голодні працюють, а піт і сльози їм очі заливає.

ВІДІРВАНІ ВІД МАТЕРЕЙ.

Нещасливі діти цілими тижнями не бачать своїх матерей, через те, що матері часто мусять уночі залишатись на полі, а коли і приходять з поля домів то пізно, так що діти сплять і довго матері мусять відшукувати своїх дітей, поки десь у хабазі або за городами в якійнебудь мерві їх не найдуть. Несе мати сонну дитину до дому, а на другий день досвіта знову сплячу відносить.

Хіба тільки тоді, коли два-три дні дощ іде, дитина побачить свою маму. В такі дні мати вільна від роботи може скупати дитину, помити головку та від насікомих очистити. Діти противляться, плачуть, коли їх несуть до захоронки. Кричать, що краще їм дома голодними сидіти. Мати плаче, в батька сльози на очах і я коли такі сцени бачив, нераз просльозився, бо таке мабуть і камінь зворушить.

В липні та в серпні, коли поспіває зелень, огірки та кавуни, тоді смерть дітвору косить як траву. Дітвора голодна обїдається зеленю — пє воду, а від того хвороби шлункові, червінка, а обіцяний большевиками доктор тоді і не заглядає, врешті, що він міг би помогти?

„Що зробиш? — така наша доля" — кажуть люди.

ПАНСЬКІ САДОЧКИ.

Еріо та інші офіціяльні гості оглядають тільки захоронки — дитячі садочки по містах та ще по таких, як Харків, Москва, де виховують дітей упривілеєних „відповідальних робітників", комуністів і членів Г. П. У. Це вже не яканебудь хата край села напів розвалена, без огорожі, а вілля з верандою до сонця, газони, садок, площа з пісочком. Салі великі, ясні, окремі для відпочинку, для руханки, для їдальні. Дітей приносять або привозять, — доктор приймає, після докторського огляду нянька переодягає в захоронську, чисту одежу, а потім несе її до їдальні.

На перший сніданок какао або чоколяда на солодкій сметанці, віденські булочки з маслом, ріжні тісточка. Після сніданку якась забава, співи, антирелігійна лекція і так увесь день.

Так плекають дітей нової аристократії. Ех, якби дітям колгоспної захоронки дали хоч те, що там іде до помий, або за половину тих грошей, що там заплатили за іграшки, купили дітям сорочки!

Н. Х.

Посилки до концентраційного табору.

До Берези Картуської можна висилати посилки з харчами, одінням і Пакети можна висилати почтою для адресата до концентраційного табору, але треба подати адресу надавця. Пакети доручать адресатові після виконання формальностей, передбачених регуляміном для концентраційного табору.

Італія озброює большевиків.

Великі замовлення большевиків.

З Риму повідомляють, що вже закінчилися переговори большевиків з Італією про доставу великої кількости воєнних матеріялів. Большевики замовили в Італії більшу кількість тяжких гармат, панцирних самоходів і скорострілів. Італія будує теж для большевицької фльоти чотири контрторпедовці і чотири легкі кружляки.

ЗМІНА ФІРМИ.

„ОГПУ, кривава совітська тайна поліція перестає істнувати" — пише „Дейлі Телеграф" з 12. ц. м. „Але в дійсності буде й надалі майже без ніяких змін вести свою працю, з тою самою управою, тільки під новою фірмою: комісаріяту внутрішніх справ. Цей комісаріят надалі буде займати величаву будівлю, яку для себе поставила ОГПУ; буде надалі контролювати вязниці й концентраційні табори; буде мати ті самі права арештування, увязнення, допитів; буде мати право засуджувати, кого забажає, на кару до пяти літ примусової праці в таборах або вязницях. Крім того задержує свою власну армію, якою розпоряджала дотепер ОГПУ (сині шапки), контролю над граничною сторожею, тратить тільки владу над менше важною залізничою охороною. Всі урядовці (давні члени ОГПУ) надалі задержують свої дуже елегантні уніформи. Генрих Ягода, передше голова ОГПУ, стає тепер головою нового комісаріяту, а його урядовці перебирають контролю ще й над цивільною поліцією, над пашпортами, візчанням, розводами та пожежними сторожами. „Нар-ком-внудел", як у скороченні по совітському звичаю названо цей новий твір, був представлений ширшій публиці в офіціяльних часописах. Ніхто інший не подава своїх пояснень".

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

За Український Дім у Празі.

До чого зобовязує українське громадянство в десятиліття Товариства „Музей Визвольної Боротьби України“ у Празі.

Історія визвольної боротьби українського народу повна таких героїчних моментів, зафіксування яких стає конечною потребою сучасного покоління, щоб зберегти їх в памяті дальших поколінь. Немало знайдеться в цій історії й сумних моментів, які тяжко відбилися не лиш на висліді поодиноких етапів визвольної боротьби, але й на загальнім висліді цієї війни. Зберегти від загибелі всі ті матеріяли, що можуть придатись майбутньому історикові для обективної оцінки великих подій недавнього минулого і стало завданням того товариства, яке зорганізувалося у Празі з ініціятиви тамошнього Українського Університету 28. травня 1925 р.

Перші збори членів цього товариства вибрали голову Т-ва акад. проф. д-ра І. Горбачевського, а всі дальші річні збори незмінно підтверджують своїм голосуванням цей вибір. Незмінним також лишається з 1925 р. й директор Музею проф. Д. Антонович.

З перших-же днів свого існування товариство поставило своїм принципом спиратись у своїй діяльності виключно на добродійности українського громадянства.

Без витрати одного сотика на придбання матеріялів Музей за цей час встиг зібрати надзвичайно цінний матеріял архівного та музейного характеру, а до того ще в такій кількості, що Музей вже не в силі розмістити його в тих трьох кімнатах з двома гаражами при них, які з 1. грудня 1929 року оплачує із своїх фондів український громадянин з Ню Йорку п. Каленик Лисюк. Отже стає зовсім оправданим акт виступу товариства „Музей Визвольної Боротьби України“ із закликом до українського громадянства забезпечити Музей власною домівкою.

Розпочата товариством збірка жертв на будову Українського Дому у Празі найшла доброзичливу підтримку Українського Бюра в Льондоні, яке зобовязалось асиґнувати на кожних 100 долярів, зібраних українським громадянством, своїх 100 долярів аж до висоти 2.000—3.000 долярів.

Серед найцінніших матеріялів архівного характеру, які має Музей, можна назвати архіви деяких місій Української Народньої Республики, ріжних політичних, громадських і військових організацій, як напр. архіви „Союзу Визволення України“, таборів українських полонених у Німеччині, Австрії та Чехословаччині, Української Республиканської Капелі О. Кошиця. Відділ рукописів містить листування та манускрипти О. Барвінського, Є. Федюшки, Я. Весоловського, Б. Лепкого, митрополита Липківського й багатьох інших. Відділ мистецької творчости містить багато цінних річей з галузі малярства, мізьбарства, гравюри (поверх 1.400 гравюр) тощо.

Дуже богатий є відділ часописів, який нараховує тепер 1.145 назв українських часописів та 230 часописів т. зв. україніки.

Бібліотечний відділ має до 40 окремих бібліотек, що зберігають свою окремішність, при чому деякі з них містять у собі надзвичайно рідкі й цінні видання.

Військовий відділ містить у собі військовий одяг, зброю, фотографії бойових операцій, військових діячів, накази, рапорти і т. д.

Майже щодня прибувають до Музею нові збірки, часто дуже великої вартости. Одначе відсутність відповідного помешкання ввесь час дуже зле відбивається на діяльності Музею, позбавляючи його можливости розташувати, як слід, свої збірки та приступити до опрацювання особливо цінних матеріялів історичного значіння.

Тільки здійснення наміченого товариством пляну щодо забезпечення Музею власною домівкою допоможе товариству приступити до реалізації всіх тих широких перспектив, які відкриваються перед ним для розвитку Музею в майбутньому.

І якщо кожний український громадянин, кожна українська організація в тій чи іншій мірі прислужиться тепер, невідкладаючи цього національного обовязку на завтра, до збудування Українського Дому у Празі, то можна бути певним, що в день святкування десятиліття Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України“ буде покладений бодай фундамент під будову Українського Дому у Празі, як найкращого памятника героїчної боротьби українського народу за свою незалежність.

Ласкаві жертви надсилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle, 245. Czechoslovakia.

В Чехословаччині краще посилати на поштове конто Музею; 80940 **Praha.** Жертви можна складати й через Земельний Банк Гіпотечний у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з дописком МУД (Музей, Український Дім.)

Ст. Сірополко.

Розвязали дві політичні партії.

У понеділок 16. липня ц. р. у Львові розліплено оголошення львівського воєводи з постановою міністерства внутрішніх справ про розвязання двох політичних партій за протидержавну діяльність, а саме: УСО (Українське Селянське Обєднання) і ОЖПП (Загально Жидівська Партія Праці).

Влада безпеки перевела ліквідацію обох цих організацій на просторі львівського воєвідства. У Львові зліквідувала центральний комітет УСО і ОЖПП та припинила їхні пресові органи „Працю“ і „Унзер Вег“, які приміщувалися при вул. Кохановського ч. 3. і Хорунщини ч. 5. Після переведених ревізій влада арештувала 13 осіб.

По широкому світі.

— Ком. Літвінов і британський амбасадор у Москві обмінялися грамотами зі згодою приділити до амбасад у Москві і в Льондоні військових та летунських аташе.

— Дирекція поліції в Нірнберзі арештувала 45 осіб за поширювання фальшивих вісток про останні події в Німеччині.

— Французька та німецька делеґації, які радять над новим торговельним договором між обома державами, погодилися засадничо у всіх важних справах.

— У серпні дійде до зміни румунського уряду, до якого покличуть особи зпоза ліберальної партії та посла Ґоґу. Змінений уряд приступить до зміни конституції.

— У Ботошані біля Букарешту наступив вибух у складах стрільного пороху. Три вояки ранені. Вибух спричинив розклад пороху внаслідок спеки.

— Литовські летуни, які беруть участь у рейді довкола Европи, прилетіли до Києва, а звідтіля відлетіли до Москви.

— При кінці липня на Львів і Прагу прилетить до Парижа ескадра більшовицьких літаків. Це буде ревізита мін. Коті

Човном довкола світа.

БУЕНОС АЙРЕС, 16. 7. ПАТ. До порту в Анкуті приплив човном норвеський мореплавець Альфонс Нансен, який з котом і псом подорожує довкола світа. Відважний мореплавець відплив з Осльо в липні 1932 р. і дотепер переплив 40.000 км.

НОВИНКИ

— **Член нашої Редакції п. Іван Кедрин-Рудницький** занедужав у часі своєї відпочинкової відпустки в червні і тому досі до праці в Редакції не вернувся. Коли зможе вернутись, не знати, бо це залежатиме від повної поправи його здоровля. Тому просимо всіх заінтересованих за ред. Кедрином до Редакції „Діла“ аж до його видужання не звертатись.

— **Д-р Володимир і Ірина з Дзеровичів Станецькі** замість повідомлень про їхнє вінчання, яке відбулося 14. липня ц. р. у Львові, складають квоту 25 зол. на шпиталь ім. Митрополита гр. Андрія Шептицького.

— **Іспит зрілости у жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі** відбувся під проводом п. Івана Поповського, проф. державної української гімназії в Перемишлі, від 27. до 30. червня ц. р. До письменного іспиту допущено 36 абітурієнток, до устного допущено всі. Іспит здало 35 учениць, а саме: 1) Артемович Анна, 2) Бачинська Мирослава, 3) Бех Дарія, 4) Білинська Олена, 5) Боднар Марія, 6) Варивода Ірина, 7) Варунек Марія, 8) Винницька Дарія, 9) Волошинська Віра, 10) Гадзевич Ольга, 11) Гірняк Зиновія, 12) Гаук Мирослава, 13) Дембіцька Марія, 14) Дідич Ольга, 15) Заклинська Олена, 16) Заяць Ізяслава, 17) Калитовська Марта, 18) Кашубинська Стефанія, 19) Кліш Ольга, 20) Ковальчук Марія, 21) Колішницька Ольга, 22) Крупа Віра, 23) Левицька Зиновія, 24) Левандовська Олександра, 25) Мандзевата Надія, 26) Манько Іванна, 27) Ноджак Іванна, 28) Радзівіл Оксана, 29) Радьо Олена, 30) Скубиш Марія, 31) Тустановська Ірина, 32) Федоряк Софія, 33) Флюнт Лідія, 34) Футорська Зиновія, 35) Черкавська Емілія. Одну ученицю репробовано.

— **Іспит зрілости у приватній коедукаційній гімназії „Р. Ш.“ ім. кн. Володимира в Рогатині** відбувся від 28. червня до 5. липня ц. р. під проводом п. Володислава Даєвського, директора держ. гімн. в Рогатині. Із зголошених до письменного іспиту 19 абітурієнтів (-ток) допущено до устного іспиту 16. Склали іспит зрілости: 1) Василь Бордун, 2) Олександра Венгжин, 3) Олекса Гладкий, 4) Іван Івахів, 5) Богдан Кудрик, 6) Богдан Павлів, 7) Володимир Пасіка, 8) Ярослав Пастушенко, 9) Евген Поташник 10) Остапа Поташник, 11) Володимир Романів, 12) Володимир Федик. При устнім іспиті репробовано 4.

— **З радія.** Радіостація в Моравській Остраві (259,1) надаватиме в середу 18. липня концерт Українського Хору. В програмі українські та словацькі пісні. Початок концерту в год. 18.20. — Радіостація в Мінхені (405,4) передає в середу 18. липня в год. 21. концерт музики та співу. Співає наш артист Андрієнко (тенор).

— **Участь гр. кат. священиків у святі „стшельца“.** Агенція „Вехуд“ повідомляє: „У Вишнівчику пов. Перемишляни відбулося посвячення хреста на памятку поляглих в обороні Польщі. Хрест поставив „Звйонзек Стшелецкі“ з Вишнівчика. У святі взяло численну участь населення і відділи „Стшельца“. Хрест посвятили два греко-католицькі священики: о. Омелян Ворона з Вишнівчика та о. Максим Патерига з Чемеринець. Опісля о. О. Ворона виголосив принагідну проповідь, яку закінчив окликами в честь Польщі і найвищих достойників. Після посвячення відбулася дефіляда. На внесок о. Ворони вислано телеграми до президента і марш. Пілсудського. Римо-кат. священик кс. Геральд Радальський з Гологір, якого просили кількома наворотами посвятити цей хрест, відмовився від участи в святі, кажучи: „стшельця не призаню і не посвячу“. Відмовна відповідь польського священика викликала низку коментарів і протестів“.

— **Спростування неправдивої вістки.** Повідомляють нас, що неправдива є вістка подана нами вчора, буцімто вивезли до Берези Картуської д-ра Тараса Білинського, лікаря зі Збаража. Це прізвище переплутали імовірно з кимсь іншим.

— **Хмаролім у Жовківщині** в неділю 15. липня ц. р. заподіяв великі школи. У невеличкій річці Свині піднеслася вода на пять метрів і залила всі прибережні поля та сіножаті. Села Мачошин, Сопошин і Старява Стара під водою. В Жовкві залила вода передмістя Винники і вулиці Мушкетову та Колійову. Всі мости в Жовкві та в повіті вода позривала. На залізничім шляху Львів-Рава Руська вода сягала аж по рейки. Цілу ніч працювала в Жовкві спеціяльна рятункова стація. В понеділок стан води зменшився на 2 метри.

— **Нові автобусові лінії.** Дирекція державних залізниць у Станиславові утворила три автобусові лінії: 1) Коломия-Яблонів-Пістинь-Косів-Кути 5 разів денно; 2) Коломия-Яблонів-Рожнів-Косів-Кути — 2 рази денно і 3) Коломия-Яблонів-Космач 3 рази денно.

— **Страшна смерть пятьох хлопців.** У Барищі, пов. Бучач, 15-літній Іван Депчинський найшов на луці гранату. Він став нею маніпулювати, граната вибухла та розшарпала хлопців на місці; крім того один помер у шпиталі від ран.

— **На евангелицьку віру** перейшло в Яблонові біля Копичинець 75 богатих господарів, покинувши греко-католицький обряд.

Дальші транспорти до Берези Картуської.

До концентраційного табору в Березі Картуській вивезли зі Золочева: студентів Богдана Гошовського і Романа Вельґана; з Красного: Падковського і гімн. ученика Ласку; зі Зборова: Степана Мочульського і Крохмалюка та зі Шпиколос Миколу Білецького.

Життя у концентаційному таборі.

Варшавські часописи принесли дальші подробиці про концентраційний табор у Березі Картуській. Правильник передбачує строгі кари для неслухняних. Першою карою є позбавлення права діставати харчеві посилки. Дальшою карою є замкнення в карцері і т. д. Кімнати для інтернованих є просторі та ясні. Долівка асфальтована. На деревляних причах є сінники. Самі інтерновані вдержують лад у кімнатах та убікаціях, помпують воду, виконують всі помічні праці. Інтерновані можуть діставати харчеві посилки. Не вільно їх відвідувати і надсилати часописи та книжки. Допомога харчами конечна, бо за 28 сот., призначених денно для інтернованих, ледво можна купити 100 ґр. мяса і 50 ґр. товщу за цілий тиждень.

Тепер у Березі Картуській є вже понад 200 інтернованих, а між ними найбільше українців.

ГОСТРИЙ КОНФЛІКТ НА КИТАЙСЬКИХ ВОДАХ.

Японський ген. Умеч запротестував проти маневрів фльоти Злучених Держав і В. Британії у Шанґгайґуані. Одночасно ген. Умеч звернувся до свого уряду, щоби запротестував проти заняття півострова Сінвандао кружляками Злучених Держав.

Уряди Злучених Держав і В. Британії повідомили японський уряд, що їхні кораблі находяться на китайських водах і Японія мішається у внутрішні справи Китаю. Тому японський уряд рішив силою усунути ці кораблі.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Веселому героєві сумних днів — у відповідь.

П. Дмитро Паліїв присудив із висоти своєї „Перемоги", що я не маю права забирати слова „в українських справах", бо не маю „ніякого відношення до українського громадянства". З почуття чемности навіть п. Палієвові треба відповісти.

1. Моє відношення до українського громадянства є завсіди однакове, таке саме як більшости письменників, що ціле життя стоять поза межами політики, ба й суспільної активности. Словом я стояв і стою сам. Бо коли письменник стоїть сам, то це природне явище, коли-ж сам стоїть політик, то воно трохи комічне.

Яке відношення п. Палієва до громадянства не знаю. Зате знаю яке відношення 99% українського громадянства до п. Палієва. Ми — нація недержавна, тому нещасливе громадянство не може на нього вложити — кафтан безпеченства...

2. Моя „компромітація" полягала мабуть на тому, що, як я довідався пізніше: п. Паліїв, коли був „джиґуном", видав, чи розіслав якісь летючки проти мене.

3. Кореспондентом „ІКС" я ніколи не був і в житті своїм не помістив там ні одного рядка. Кожний львівський журналіст знає, що у Львові від самого заснування філії „ІКС" — кореспондентом того щоденника є інжинір Максиміліян Хмелевський, що сиґнує свої дописи і телефоноґрами буквою „С". Був я натомісць кореспондентом „Dziennik-a Bydgosk-ogo" і писав там „Листи зі Львова", де з огляду на характер денника міг я подавати лише вісти з нашого церковного життя, а писав їх так, що ніколи не стрінувся з докором, тільки із висловами признання найвищих представників церкви.

Працювати в польській редакції це ще само собою не гріх. Робив так довгі роки Іван Франко в „Kurjer-і lwowsk-ім", Василь Щурат у „Słow-і Polsk-ім", робить це й сьогодні 100-відстотковий націоналіст Донцов і т. д.

Гадаю, що міг би це робити і п. Паліїв але мусів би краще вміти по польськи, ніж по українськи („негодування (!) без власного упорядкування відносин", „диспонує (!) моральними санкціями", „допускаємий", „на сокільському здвигові" (!), „від яких то пір" (!), „під замітом дуже прикрої натури" (!), „повертав (?) до життя як ментор", і т. д.

4. Як поважно брав мою „компромітацію" сам п. Паліїв, нехай послужить факт, що в орґані, якого був він (без) головним редактором містив мої фейлєтони і особисто мені виплачував гонорар. Сьогодні він скаче на „Діло" бо так йому вигідно.

Знаю, що людей з такою льоґікою і з такою етикою в інших народів називають прикрим словом, що є трошки подібне до канарка і трошки до каналізації.

Не пригадую собі, щоби я з „Діла" колинебудь „вилітав", але всі пригадують собі як п. Паліїв „вилетів" із „Нового Часу" і з партії УНДО: і вилітав не як орел, але як підскубана зазуля, що завсіди підкладає свої яйця у чужі гнізда.

Стільки покищо у відповідь великому політикові і публіцистові, який одним і другим є в такій мірі inwieferne die Wanze auch ein Säugetier ist...

Тиберій Горобець.

— Чи дирекція П. З. У. В. знає про це? Ще 17. вересня 1933 р. згорів будинок бідному господареві Павлові Дутчакові у Чернелиці пов. Городенка. Письмом з дня 15. лютого 1934 р. ч. ГЗ II/79/933/III. повідомив його воєвідський інспектор П. З. У. В. у Станиславові, що признане відшкодування висилається. Дотепер цього відшкодування п. Дутчак не одержав. Тому погорілець звертається отсею дорогою з проханням до дирекції П. З. У. В. і компетентних чинників, щоби провірити, чи тут тільки несовісність П. З. У. В., чи може які інші містерії. Одночасно погорілець просить, щоби вкінці виплачено йому належне відшкодування.

— Останнє число „Жорен" з 15. липня стверджує, що дощі не віпсували гумору їх редакторам. Сидять вони собі у захисній, сухій каварні, тішаться, що літників обливає вода на селі і сміються. „Береза Картуська" уявляється їм у формі прогулькового поїзду у невідоме. Вісім неділь вакацій, що пропали у місті настроюють погідного передовика „Жорен" на зелені мрії. Гіякинт Брунька у своїй траґедії на 1 дію „Буря на літнищі" дає моральну пєсу на тему, якто погано їхати на літнище з жінкою зі слабими нервами. На іншому образку бачимо, що треба робити в бурю, коли гремить і лискає. Сокільський інцидент зілюстрований дуже злобно. Голову „Союзу Українок" бачимо у клопоті, коли має вибирати між двома панеґіристами. Мало кому відомий епізод із „Жіночого Конґресу" якто одна референтка закликала присутні скидати сукні найшов гідне перо сатирика-ілюстратора. Крім пів сотні злобних дотепів находимо ще в цьому числі три веселі фейлєтони на веселі теми.

— Львівська хроніка. У брамі дому при вул. Богуславського ч. 4 невідома жінка підкинула около 4-місячну дівчинку. — При вул. Кор. Ядвиги 20 муляр, сторож того дому Карло Майтер помер після того, як зїв селедця та напився горілки. — На вул. Словацького шофер вантажного авта Карло Ідец наїхав на авто Костя Преньковa та заподіяв йому школи на 600 зол. — Жінці шкільного інспектора Броніславі Хруспель у ресторані Роґера та Зайдля при вул. Яґайлонській пропала книжечка ПКО на 250 зол., золотий ланцюжок і брилянтові ковтки вартости 700 зол.

— Краєва хроніка. Біля Лишок Михайло Маєвський напав на Юрка та Параньку Білоборів, що їхали фірою та забрав у них всі гроші, що мали при собі. — На дорозі біля Тяжева коло Станиславова зударилося львівське авто з калуським. Львівське авто скотилося в рів і наслідком вибуху згоріло до кількох хвилин. — Влад. Кориляк наїхав автом біля Дорогова (пов. Станиславів) на 11-літню Марію Руду. Забрав дівчину на авто, та по дорозі вона померла.

— Вбив суджену. У Григорові (пов. Рогатин) Павло Мартиняк вбив сапою на полі Анну Бриль, тому що вона не хотіла вийти за нього. Після того Мартиняк утік і застрілився з кріса, який сам собі зробив. Мати дівчини, як довідалася про вбивство дочки, заніміла. Промовила щойно, як принесли вбиту дочку.

— Смерть югославянського поета. У Шибеніку помер Мірко Королія, чільний югословянський поет, уроджений у 1886 р. Студіював він право у Відні, Загребі та Празі. Першу збірку віршів „Пєсме" видав у 1914 р.; другу „Нове пєсме" у 1924; написав теж віршовану драму на народніх мотивах „Зідание Скадра".

— Невідома поема Пушкина лежала досі в архіві великого князя Олега Константиновича в Ленінграді, де найшов її критик Л. В. Модзалевський. Називається вона „Тінь Фонвізіна" і дає сатиричні портрети сучасних Пушкинові письменників.

— Небезпечна марка. Чехословацький уряд не хоче приймати листів із свіжо виданими мадярськими марками за 20 і 40 сот. тому, що на них вображений літак, який дав Мадярщині у дарунку Муссоліні. На марці надпис в італійській мові: „Справедливости для Мадярщини!"

— Дорогий овоч. На льондонському ринку багатії платять від двох до трьох фунтів (15 долярів!) за одне яблуко, зване Адамовим. Воно росте в Греції і завбільшки цитрини. Запах його такий міцний, що надихує, мов перфумою цілу кімнату. Адамове райське яблуко потребує кілька років, щоби доспіло; навіть його цвіт потребує кілька місяців, щоб розвинувся.

— Ріжні вістки. Папа зробив пропозицію відомому винахідникові Марконієві, щоби він узяв на себе провід ватиканської наукової академії, де досі головував духовник Джільфранческіне; Маркові ще надумується. — У мадярськім місті Сольнок обсів на вулиці рій бджіл селянина і заколов його на смерть. — Відома чеська фабрика обуви Батя будує у Загребі хмародер на 14 поверхів. — Анґлійська поліція найшла в куферку в одній хаті у Брайтоні голову і руку жінки, якої кадовб знайдено в червні ц. р. У тій самій хаті поліція найшла трупа іншої жінки. — Німецька гімалайська виправа дійшла до висоти 7.500 м. Доходить до досі незлобутих шпилів Нанґа-Парба. — В Німеччині наслідком спеки температура в ріках доходить до 26 ст. Гинуть риби.

— Кооператива „Шовк" у Самборі подає до прилюдного відома наших годівельників, щоб не присилали невисушених коконів, бо невисушені в скриньках чи пачках заплісніють і стратять зовсім на вартости. Кокони повинні бути запарені, як це описано на стороні 91, 92 і 93 у підручнику д-ра Гнатевича. Незапарених коконів кооп. „Шовк" не приймає. 1) За кокони першої сорти (чисті, тверді, великі, поодинокі) кооператива буде платити 72 сотиків за літру. 2) За кокони другої сорти (двійняки, мягкі, невеликі, поплямлені) платить 24 сот. за літру. 3) Шовкова, чиста вата з коконів 6 зол. за 1 кг. Кокони слід присилати не скорше, як 15. вересня 1934 р. До того часу повинні вони сохнути в тіні, ніколи на сонці. Кокони користають зі зниженої почтової тарифи, як живностеві пачки. Українських торговельників, що не належать до кооп. „Шовк", повідомляємо, що кокони приймаємо на конто уділу, який установлено в сумі 20 зол. і 4 зол. вписового. — **Управа кооп. „Шовк" у Самборі,** вул. Замойського ч. 7.

— На місце „Січі" — тижневик „Наш Стяг". На місце тижневика „Січ", що виходив довші роки в Шикаґо, появляється тепер тижневик „Наш Стяг" (по анґлійськи: Our Banner). Зміна не лиш в назві, але й у форматі. „Наш Стяг" появляється у вдвоє більшому форматі. Цей більший формат вигідніший для читача, бо дає кращий перегляд. Зрештою часопис, як і перше, є орґаном української гетьманської орґанізації у Злучених Державах. Редактором є далі полковник Олександер Шаповал.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Українське Технічне Товариство у Львові подає сумну вістку про смерть тов. **інж. Альбіна Барщівського,** начальника Відділу Дорогового Держ. Зал. у Бельську, видного члена УТТ., який упокоївся в Кракові дня 22. червня 1934.

Рада Українського Технічного Т-ва.

Дописи.

МОСТИЩИНА.

З діяльности „Луга“ в селі Підгать. В неділю, 27. травня п. р. уладив наш „Луг“ попис-фестин. Хоча було зимно та непевна погода, наш „Луг“ приготовився до фестину як слід. Площу на фестин прибрано гарно зеленю і нац. прапорами. Зі сусідніх сіл прибули до нас на фестин „Луги“: з Годині в числі 26 луговиків і 12 луговичок, з Лашок Гостинцевих 36, 15, з Підлісок 5, з Арламівської Волі 25 і зі Старяви 2. Всі ці луговики та луговички ставали до вправ, причому з нашого „Луга“ вправляло 20 луговиків і 2 луговички. Виведено всі приписані вправи: палицями, хустинами, мішані та ритмічні до пісні: „Накрила нічка“. По вправах відбулася дефіляда перед головами всіх прибувших „Лугів“. По пописі наш голова Василь Бойко подякував усім прибувшим „Лугам“ за труд, після чого відспівано луговий гимн „Ой у Лузі червона калина“.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Черче 12. VII. С. Р. — Лисоня (Бережани) 0 : 3 (0 : 2). С. Р. виступив з початку гри тільки з 8 грачами (не зі своєї вини). Гра ввесь час гостра, навіть дещо небезпечна. В другій частині гра назагал рівнорядна. — Суддював рішуче п. М. Вербяний. Видців біля 500.

Жидачів 12. VII. Сокіл — Калина (Журавно) 5 : 1 (3 : 1). Легка перемога Сокола, всеж таки Калина зробила від минулого року деякий поступ. Суддював дуже добре п. Грубський зі Стрия. Видців майже не було.

Коломия 1. і 12. ц. м. Сокіл — Сокіл (Кути) 5 : 1. Сокіл — Сокіл (Кути) 4 : 1. Змагання за мистецтво Коломийщини. **Сокіл — Сокіл (Дрогобич) 3 : 2 (1 : 1).** Змагання покінчилися неприємним інцидентом, бо Сокіл (Дрогобич), невдоволений рішенням судді, зійшов перед кінцем гри з площі. Таку поведінку спортової дружини треба якнайгостріше осудити. Суддював п. Грубський зі Стрия.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Комарно 15. VII. Сокіл (Судова Вишня) — Хуртовина 2 : 1 (2 : 0). Несподівана перемога гостей, що зуміли виграти товариські змагання зі заправленим у мистецьких боях противником. В гостей подобався воротар, який у другій частині гри оборонив безліч небезпечних стрілів. Суддював п. Ленець.

Пуків біля Рогатина, Пробій — Черчанка 4 : 0 (2 : 0). Пробій переміг заслужену Черчанку завдяки кращій стрілецькій диспозиції та зігранню. Черчанка — це дружина, що має поодиноких змагунів добрих, які чомусь не хочуть зрозуміти, що копаний мяч — це гра перш усього збірна. Суддював п. Юрків. По тих змаганнях відбулися змагання резерв обох дружин, які принесли перемогу Черчанці.

Самбір. Дністер — Юнак (Дрогобич) 2 : 0 (1 : 0). Змагання за мистецтво Б-кляси ЛЗОПН. Заслужена перемога української дружини над лідером Б-кляси. Дністер перевищав гостей амбіцією й технікою, граючи добре у всіх лініях. Суддя п. Гайльгофер.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

„FAMINE IN UKRAINE“. New York City 1934. United Ukrainian Organisations of The United States. Стор. 32. Форм. 8°.

ПРОМИСЛ І ТОРГОВЛЯ, ЦІНИ І ГРОШІ. Наука суспільної економії, частина III. Написав Др. Карло Коберський. Накладом „Самоосвіти“, кооп. з обм. пор. Львів, 1934. Стор. 72. Форм. 16°.

СПРАВОЗДАННЯ ПРО ЧИННІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ АСОЦІЯЦІЇ В ПРАЗІ. За час від 7. XII. до 30. VI. 1934.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, література, мистецтво, наука, громадське життя. Ч. 14. Львів 15. VII. — Зміст: Едвард Козак: Дещо про нашу карикатуру. Т. Галін: Хризантеми. Василь Сімович: Ярослав Веселовський на Буковині (Жмут спогадів зперед 30 років). М. Рудницький: Весняний легіт. Останні дні. Достоту ось таку... (Поезії). Зиновій Лисько: Сполука поезії з музикою. „Соколи, Соколи, ставайте в ряди!“ (В 40-ліття „Сокола-Батька“). М. Островерха: Стрімкими творами. Аліна Лян: Книжки про невидющих. Іван Старчук: Керамічна робітня „Око“ у Львові. В. Аркадіїв: Не вмре поезія. 15 ілюстрацій. Ціна 50 сот.

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича. Косів:

19. VII. Корневільські дзвони.
20. VII. Детектив.
21. VII. Королева кіна.
22. VII. Залізна острога.
23. VII. Чужаки.
24. VII. Мазепа.

Великий Міський Театр.
Нечинний з причини ферій.

Театр Ріжнородностей.
Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Голос засудженця“.
АТЛЯНТИК: „Буритель“.
ВАНДА: „Блакитний експрес“, „Навіжена дівчина“.
КАСІНО: „Гніздо залюблених“. Танцюристки в Буенос Айрес.
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі“ (віденська комедія), „Баль білих ліжечок“ (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Маскарада кохання“, та ревія.
МІРАЖ: „Навіщо працювати“ (Фліп і Флеп) „Біла лелія“.
МУЗА: „Професор у кабареті“ (Бастер Кітон).
ПАН: „Усміх щастя“, „Дама-Кер“.
ПАЛЯС: „Пробоєва бриґада Захарова“.
ПАСАЖ: „Тайна спальні“ та ревія.
СВІТ: „Порт Сан-Дієго“, „Заборонена мельодія“.
СОНЦЕ: „Давид Гольдер“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Магараджа з Рампуру“ з Борисом Кардовом та оперетка „Поштар з Тиролю“.
ХИМЕРА: „Цвітка степу“ (Чарльз Фарел).
УТІХА: „Сховайте наші смутки“ та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. липня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 17·00 Концерт, 16·15 Авдиція для дітей, 19·55 Оп. фраґменти, **Братислава** (298,8) 19·25 Камеральна музика, 20·25 Пісні й арії, **Košice** (269,5) 18·00 Спів, **Мор. Острава** (259,1) 20·25 Нар. словацькі пісні, **Лягті** (1807) 18·35, 18·55 Спів, **Париж** (349,2) 12·15, 13·04 Концерт, **Атльона** (531) 20·00, 20·45 Спів, 21·15 Нар. мельодії, **Білгород** (439,8) 12·05 Пісоньки, 20·10 Солісти, **Любляна** (569,3) 21·00 Спів, цитра, **Ковно** (1935) 19·30 Вокальні дуети, 20·20 Литовська музика, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 18·46 Моцартові й Бетовенові твори (фортепян), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·55 Концерт (Нахтігальмузік, Гендля), **Кельн** (455,9) 19·00 Діточий хор (нар. пісні), **Ляйпціґ** (382,2) 18·15 Концерт військ. трубної орхестри, 22·50 „Кавказька музика“ оп. Вартіма, **Мінхен** (405,4) 17·50 Пісні, 19·05 „Дон Хуан“ оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 12·05, 19·45 Циг. й мадярська музика, 17·35 Два фортепіяни, 22·00 Симфонічний концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Камер. музика, 20·45 „Ля Донна Пердута“ оп. Пістрія, **Рим** (420,8) 13·05, 17·15 Легка музика.

Середа, 18. липня 1934.

Відень (506,8) 19·40, 22·50 Концерт, **Братислава** (298,8) 15·15 Концерт, **Košice** (269,5) 11·30 Циг. музика, **Мор. Острава** (259,1) **18·20 Концерт Українського Хору** (українські та словацькі пісні), **Праґа** (470,2) 19·10 Легка музика, 21·15 Камер. концерт, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (439,8) 18·30 Пісоньки, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів, 20·45 Хор, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт військ. орхестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·40 Солісти (музика, спів), **Кельн** (455,9) 17·15 Камеральна музика, **Ляйпціґ** (382,2) 17·10 Нар. музика, **Мінхен** (405,4) 13·25 Оп. музика, 14·20 Спів, 21·00 Концерт (музика, спів Фейґе, сопран, Андрієнко, тенор), **Бреслав** (315,8) 18·15 Спів, **Будапешт** (549,5) 21·05 Легка музика, 20·15 „Боґема“ оп. Пучіні, **Міляно** (368,6) 17·10 Камер. музика, спів, **Рим** (420,8) 20·45 „Ісабо“.

Львівське радіо.

Вівторок, 17. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·10 Концерт, 13·05 Для молодших дітей: „Не було нас, був ліс“, 13·20 Сольові інстр. твори (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Вістки про експорт, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Концерт легкої музики, спів (Поплавський, тенор), 17·15 Популярний концерт (орхестра, спів), 18·00 Відч. „Доброниль, гніздо Герберґів“, 18·15 Ре де Коста (фортепян і ревелерси з гр. пл.), 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20 Вибрані думки, 20·02 Муз. фейл. „Як слухати музики Р. Ваґнера“, 20·12 „Трістан і Ізольда“ муз. песа Риш. Ваґнера (з гр. плит); „Молодий поетичний Познань“ (рецитації поезій), 23·10 Сексуальне виховання молоді.

Середа, 18. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·10 Концерт, 13·05 Французька симфонічна музика (гр. пл.), 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Легка музика, вокальний дует, 17·00 Для дітей: „Не штука дивитися, бачити штука“ (з каналів молодого природника), 17·15 Концерт хору, 17·45 Співочий репертуар, 18·00 Книжка й наука, 18·15 Орхестра Дініку (гр. пл.), 18·45 „Про культуру будня“ 18·55 Туристичний бюлетен львівської зал. дирекції, 19·00 Всячина, 19·15 Скрипковий реситаль, 19·40 Музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Гр. плити, 21·02 Про мандрівництво, 21·12 Пісні (Тіфан, мецосопран), 21·30 Фортепян, 22·00 „Полювання на зайця“, 22·15 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27 3/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·66, Париж 34·91 1/2, Берлін 203·25, Циріх 172·55, Амстердам 358·45, Праґа без трансакцій, Міляно 45·41, Нюйорк кабель 5·29 1/8, Нюйорк чеки 5·28 5/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17. липня п. р. кооперативам платив за:

1 к.	десер. масло	1·90 зол.
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·30 „

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. липня п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Главацького 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг.	0·90 зол.
Кури	I кляса	0·80 „
„	II „	0·60 „

Тенденція спокійна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СПОРТОВІ МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ можна найдешевше набути в кооперативі „Пласт“, вул. Сикстуська 29. 45 2—6

НОТАР пошукує субститута. Відомість під: „Нотар“ до Адміністрації. 49 2—3

МОРЕЛІ — 10-кілеві посилки зол. 12·50, 5 кіл. зол. 6·50. Морелі-дички 10 кіл. зол. 7·50 і 5 кіл. зол. 4. висилає за післяплатою Глинський, Заліщики. 47

БРУНЕТКА девятнапятиліття, з 3.000 золотих, шукає дентиста, купця, друкаря або іншого ремісника. Зголош. до Адм. „Діла“ під „Семинаристі“. 50 3—3

КІМНАТА ФРОНТОВА, два вікна, жельована, світло, услуга до винайму, вул. Виспянського 31. партер. 54 1—2

ШУКАЮ ПОСАДИ ГОСПОДИНІ ДОМУ при старшій українській родині. Вимоги дуже скромні. Адресувати: Евдокія Бобякова в Бережанах, — вул. Королевої Ядвиги. 53

Др. Осип Філяс

спеціяліст дитячих недуг у Львові, вул. Льва Сапіги 21. — телефон 79-53,

вернувся

і приймає як давніше. 48 1—1

ЗА БЕЗЦІН

товари літні, шовкові і вовняні — у

Галицькім Маґазині Новостей Галицька ч. 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька“	1·65	Сирий шовк	1·20
Вовліна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундурки	1·80	Всип рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Букле 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до праня	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Суконко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунґ-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Мадаполям 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета швайц.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники купел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкаліна колір.	0·65	Стирки корчин.	0·40
Креп-Монґоль в дес.	2·80	Димка на підшт.	0·65	Серветки	0·25
Креп-Марокен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Креп-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупі товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО й АТЛЯНТІК.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . . „ 0·60
„ „ на першій сторінці . . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.